

Contingut.

A. La transmissió dels textos.

1. L'Orient grec.

- 1.1. La filologia alexandrina.
- 1.2. El pas del *volumen* al *codex*.
- 1.3. La renaixença bizantina del segle IX.
- 1.4. L'època dels Paleòlegs: escola bizantina i escola de Tessalònica.

2. L'Occident llatí.

- 2.1. El conflicte entre el paganisme i el cristianisme.
- 2.2. El monaquisme i la tradició clàssica. Cassiodor i Columbà.
- 2.3. El paper d'Isidor i Beda com a transmissors del món antic.
- 2.4. La renaixença carolíngia.
- 2.5. El renaixement del segle XII.
- 2.6. Les traduccions llatines de l'àrab.
- 2.7. Dante, pont entre l'Edat Mitjana i el Renaixement.
- 2.8. L'humanisme renaixentista. Edicions i traduccions dels clàssics.
- 2.9. La Il·lustració i el neohumanisme alemany.
- 2.10. La revalorització del mite.

B. La transmissió dels gèneres i temes.

1. Poesia èpica: el tema troià, l'heroi nacional.
2. Poesia bucòlica: el *locus amoenus*.
3. Poesia lírica: el tema de l'amor.
4. Novel·la històrica i biogràfica.
5. Teatre: comèdia medieval i tragèdia barroca.
6. Diàleg renaixentista.
7. Epigrama satíric.
8. El món clàssic a l'òpera i al cinema.

NOTA: L'estudiant haurà de llegir una selecció de textos que exemplifiquen temes del programa i que seran concretats a l'inici del curs.

Avaluació.

1. Durant el semestre s'hauran de presentar alguns comentaris de text que es concretaran d'acord amb la dinàmica de la classe.

2. Es farà un examen teòric que consistirà en desenvolupar algun tema del programa i en relacionar textos que donen testimoni de la tradició clàssica.
3. L'estudiant haurà de presentar un treball sobre la pervivència del món clàssic en algun gènere o autor, triat d'acord amb el professor.

Bibliografia.

(Els llibres precedits d'un asterisc són a la biblioteca)

- *BADIA, L., *De Bernat Metge a Joan Roís de Corella. Estudis sobre la cultura literària de la tardor medieval catalana*, Barcelona, 1988.
- *BADIA, L., *Tradició i modernitat en els segles XIV i XV*, València-Barcelona, 1993.
- BILLANOVICH, G., *I primi umanisti e le tradizioni dei classici latini*, Freiburg, 1953.
- *BOLGAR, R.R., *The Classical Heritage and its Beneficiaries*, Cambridge, 1973⁴.
- *BUCK, A., *L'eredità classica nelle letterature neolatine del Rinascimento*, Brescia, 1980.
- *CAMBIANO, G.- CANFORA, L.- LANZA, D., *Lo spazio letterario della Grecia antica*. Vol. II: *La ricezione e l'attualizzazione del testo*, Roma, 1995.
- CANFORA, L., *La Bibliothèque d'Alexandrie et l'histoire des textes*, Lieja, 1992.
- *CAVALLO, G.- FEDELI, P.- GIARDINA, A., *Lo spazio letterario di Roma Antica*. Vol. III: *La ricezione del testo*, Roma, 1990.
- *CAVALLO, G.- LEONARDI, C.- MENESTÒ, E., *Lo spazio letterario del Medioevo*. I. *Il Medioevo Latino*. Vol. III: *La ricezione del testo*, Roma, 1995.
- *CURTIUS, E.R., *Literatura europea y Edad Media latina*, México, 1976².
- *DELLA CORTE, F., *Cultura classica e letterature moderne en Introduzione allo studio della Cultura Classica*, vol. III, Milano, 1975, pp. 643-743.
- *GIARDINA, A. (ed.), *Società romana e impero tardoantico*. IV. *Tradizione dei classici. Trasformazione della cultura*, Roma-Bari, 1986.
- *GIL, L., *Panorama social del humanismo español (1500-1800)*, Madrid, 1997².
- *HIGHET, G., *La tradición clásica. Influencias griegas y romanas en la literatura occidental*, México, 1978, 2 vols.
- *JENKINS, R., *El legado de Roma. Una nueva valoración*, Barcelona, 1995.
- *LEMERLE, P., *Le premier humanisme byzantin. Notes et remarques sur enseignement et culture à Byzance des origines au Xe siècle*, Paris, 1971.
- *LEONARDI, C.- MUNK OLSEN, B., *The Classical Tradition in the Middle Ages and the Renaissance*, Spoleto, 1995.
- *LIDA DE MALKIEL, M.R., *La tradición clásica en España*, Barcelona, 1975.
- *MUNK OLSEN, B., *I classici nel canone scolastico altomedievale*, Spoleto, 1991.
- *MUNK OLSEN, B., *La réception de la littérature classique au Moyen Âge (IXe-XIIe siècles)*, Copenhage, 1995.
- PECERE, O., *Itinerari dei testi antichi*, Roma, 1991.
- REYNOLDS, L.D. (ed.), *Texts and Transmission: A Survey of the Latin Classics*, Oxford, 1983.
- *REYNOLDS, L.D.- WILSON, N.G., *Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina*, Madrid, 1986.
- *RICHÉ, P., *Éducation et culture dans l'Occident barbare, VIe-VIIIe siècles*, Paris, 1962³.

ROGER, M., *L'enseignement des lettres classiques d'Ausone à Alcuin*, Hildesheim, 1968.

*TREVES, P., *Lo studio dell'antichità classica nel Ottocento*, Milano-Napoli, 1962.

*VALENTÍ, E., *Els clàssics i la literatura catalana moderna*, Barcelona, 1973.

*WILSON, N.G., *Filólogos bizantinos. Vida intelectual y educación en Bizancio*, Madrid, 1983.